Należytość pocztowa opłacona ryczałtem.

Ч. 47 (482). Неділя, дня 18. листопада 1928. Рік X.

Адреса Редакції і Адміністрації „УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС“ ПЕРЕМИШЛЬ, Побереже ч. 1.

Конто П. К. О. в Варшаві Nr. 142.807 Передплата в краю виносить 10 зол. річно, 5·50 зол. піврічно, 3 зол. чвертьрічно. В Чехії квартально 18 ч. к. Передплату з Чехословаччини складати на конто Адм. „Укр. Голосу“ в Zivnostenska Banka v Praze). Для Франції 60 фр. річно для Америки 2½ дол. річно.

Ціна примірника 25 с.

Редактор приймає щодня від год. 11—1.

Рукописів Редакція не звертає, неоплачених писем не приймається.

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

політично-економічний орґан.

ТАРИФА ОГОЛОШЕНЬ: за текстом за 1 вірш міліметровий одношпальтовий (сторона має 6 шпальт анонсових) 0·24 зол., для дрібних промисловців укр. інстит. 0·16 зол. Дрібні оголошення по 0·15 зол. за слово, найменше дрібне оголошення 1 зол., для шукаючих праці подані безпосередно до Адміністрації по 0·10 зол. за слово. Оголошення в тексті 150% дорожші, на першій стороні 300% дорожші. Рахунки платні і заскаржальні в Перемишлі, а замовляючий анонс вже тим самим без застережень годиться на це.

Сконфісковано!

Сконфісковано!

Відгук кривавих днів.

Останні події у Львові, які кровю скропили брудні тротуари і які історія нашого мучеництва впише у свої сторінки — ті події не пролунали і в Польщі і поза границями без відгомону. Звичайно, події ці ярко підчеркнули противенства між обома народами, що живуть у межах польської держави тай вказали на те, що „na kresach coś się psuje“, як то висказав „Ill. Kurjer Codzienny“.

Перш всього заговорила, зашуміла і вдарила на ґвалт польська преса. За виїмком кількох лівіщих часописів кинулися усі инші на нас, як на варвар і дикунів. Такі, як „Wiek“, „Poranna“, „Dziennik Lwowski“ і їм подібні просто скаженіють у лайці, опльовують нас від голови до ніг, шкірять зуби і домагаються від уряду репресій. „Słowo Polskie“ у цім шалі безсилля та злости грає у першу скрипку — а всі инші вторують. І якби так взяти всі ті голоси — то ми є дикуни камінної доби, вандали, канібалі і т. д., хоча усі ті нісенітниці не мають найменшої підстави. Ну, щож? Собакам вільно і на Бога брехати, а у світі є богато людий, яким дивуватися не можна.

Ціла ота гавканина має на меті дві річи: 1) доказати, що Українці викликали самі заворушення у Львові і що демолювання укр. установ доконала не академічна молодь а товпа і 2) застрашити і спровокувати польську суспільність тим, що привиджується декому у сні про нас тай вимогти на уряді відповідні кроки, які йшлиб нам на шкоду.

Що до першого, то не доказано, що Українці накинулися на памятники борців і польська преса, побачивши, що скомпромітувалася — тепер у иншу дудку грає. А що участь в руйнуванню нашого народнього майна брали академіки — того доказом є голоси самоїж таки польської преси. У перших вістках про львівський погром вонаж всюди це підчеркувала і щойно тоді вкусилася за язик, як побачила, що академіки ті компромітують усе високе польське шкільництво та політику. Зрештою, академіки польські самі ще й тепер на вічах своїх викрикують, що „na ґwałt odpowiedzon ґwałtem“ та роблять навіть в таких містах, як Перемишль, походи і маніфестації з окликами: „Преч з гайдамакамі!“, а навіть відгрожуються.

Що участь брали академіки, це стверджує і „Deutsche Rundschau“ так:

„О 7-ій годині зорґанізовано похід польської академічної молоді. Годину пізніще пішла знов демонстрація великої маси польських академіків до міста. До походу прилучилася великі маси народу. При тій нагоді незнані справці (чи справді незнані? — питає D. R.) здемолювали бюра і маґазини у Маслосоюзі та цілий ряд укр. інституцій“.

Ми знаємо, що Полякам ходить о честь своїх дітий — алеж тоді треба бути консеквентним і на цілій нації українській не вішати собак.

Щож до другого — то ми подаємо нище два голоси.

Найповажніщий польський часопис „Czas“ в статі „Awantury ruskie we Lwowie“ пише, що події викликала пропаґанда зза границі.

„На кошта „руской пропаґанди“ плинуть з невідомих жерел невідомі гроші — пише він. — То вже не є рахуба на застрашенне польської суспільности; то приготовання до відірвання від Польщі Львова і кількох „кресових“ воєвідств, щоб їх злучити з червоною Росією, а в будучности може й білою. Випадки, які зайшли в ночі з середи на четвер, то епізод з тої пропаґанди. Безпосередною причиною їх були провокаційні промови двох послів українських з нагоди панахиди в костелі(?) св. Юра; в тих мовах підбурювали товпу руську і заохочували товпу до відірвання Львова від „ржечипосполітей“.

Рівночасно пише „Czas“, що розвязка „руської“ квестії „це питання нашої політики на кресах“. Після нього, уряд повинен повести так політику, щоб піднести „низьку культуру Русинів“ та обдарувати їх здобутками західної культури (Нас вже обдаровували досить! — Ред.).

„Illustrowany Kurjer Codziennу“ ударив з нагоди тих подій у всі дзвони на алярм і пише у ч. 306:

„Перед 10-и літами суспільність польська зістала заскочена „шаленьчим“ нападом Русинів, називаючих себе Українцями, а повбираних в австрійські мундури. Полялася кров. А щож [illegible] Русинів, називаючих себе Українцями, до „шаленьчого“ нападу на кресову Польшу? Видатна поміч зі сторони уступаючих військ австрійсько-німецьких, безлична заохота австрійських диґнітарів і наша необережність. А по десять літах польських „ржондів“ посипалися стріли з револьверів і крісів. І знов ми дали заскочитися русько-німецько-совітською пляновою акцією. У Львові по десятьох літах „ржондуф“ істнують „боюфкі руске“ добре узброєні, а св. Юр є твердинею „здрадзецкей антипаньствовей роботи“. Всюди роїться від аґітаторів, всюди засновуються „Січи“ по селах способом військовим, посли плюють слиною їдовитою на Польщу, а школи є центрами анти польської пропаґанди“.

У найблищому числі „Ill. Kurjer Codz.“ пише, що Поляки у Львові бояться виходити на вулицю, що їх напастують і що взагалі, після львівських випадків чуються Поляки дуже пригнобленими і непевними „на своїй таки землі“. Випадки ці — після Kurjera — повинні бути останним кличем і осторогою для уряду, щоб він змінив свою „лаґідну“ політику на кресах „взґлєндем русінуф“ і завів залізною рукою лад та безпеченство.

З поданого вище можна собі уявити, в якому напрямі хочуть настроїти польську суспільність часописи. Вониж виразно заявляють: Знищити все! І цього домагаюсься від уряду.

Листопадові кріваві дні викликали заворушення і по инших містах. Часописи доносять про інціденти в Тернополі, Станиславові, Рогатині та Самборі. Від цього почалися масові арешти. Досі начислюють арештованих кількадесять, а між ними находиться: голова „Лугу“ др. Дашкевич, урядники „Сокола Батька“ Білостоцький і Гафткович, секретар Унда др. Макарушка та богато академічної молоді.

Не могли остати оті випадки враз зі своїми наслідками без відгуку і в соймі. Тут зголосив наглу інтерпеляцію пос. Хруцький, а підчас його промови зробилася буча. Укр. посли почали співати пісні, польські підняли крик і на кінець внесли польські посли домагання, на кінці якого стоїть візвання... розвязати „Соколи“, „Луги“ та всі академічні товариства. Укр. соймовий клюб має в коротці до сеї справи ще раз вернути.

Пишуть польські часописи, що і на Придніпрянській Україні викликали листопадові кріваві дні масові протестаційні віча та великі збори. В Києві, Харкові, Одессі та других міс-

тах такі збори відбуваються ще й досі.

Зібравши усе сказане можна сміло сказати, що справа не є зовсім така льокальна, як цього хочуть деякі польські ґазети. Противно: Крівавий четвер 1. листопада ц. р. потряс усім народом, усіми українськими серцями. Завдані рани відчуваємо всі боляче.

Але нема злого, щоб не вийшло на добре. Відчуваючи кривду та свіжі удари потрафимо ще більш сконсолідуватися, подвоїти працю і погодися між собою. Розгардіяш, який панував досі — зникне мабуть в обличі великого болю та нещастя усього укр. народу під Польщею. — К к.

Дописи.

Надвірна. Цьогорічний 1-ший листопад відсвятковано в Надвірній дуже врочисто. Рано 1-го падолиста о год. 9-тій стало до Служби Божої 4 священиків, а до панахиди, яку відправлено сейчас по Службі Божій 8 священиків. В часі Служби Божої і панахиди співав ладно мішаний хор під вмілою батутою довголітного диріґента мец. Дра Николайчука. По середині церкви була домовина незнаного українського стрільця, прикрашена терневими вінцями і цвітами. У голові домовини стояв велично український жовто-блакитний прапор. Глибоко обруману релігійно-національну проповідь виголосив дуже гарно місцевий парох о. Луцик. Церков була виповнена по береги. Вечером відбулась врочиста академія в Українськім Народнім Домі. Відкрив її сеньор мец. Др. Саноцький, котрий пригадуючи великі листопадові події, зворушеним а заразом піднесеним голосом відчитав листопадовий маніфест, який указався на мурах міста Львова дня 1-го листопада 1918 р. В дальшій части своєї промови підчеркнув сеньор Др. Саноцький, що в подіях 1918 р. а зокрема в листопадових подіях віднайшов український народ свою метрику, віднайшов шлях, яким ішли великий Богдан Хмельницький і Іван Мазепа — шлях до державної самостійности і незалежности. Відтак відчитав реферат Др. Вовкунець. Опісля промовляв о. посол Ганушевський, який порівнав події 1918 р. а зокрема листопадові події до великих маневрів, вказуючи на те, що властивий бій, властива війна за волю тих маневруючих сил стоять перед українським народом. Численно зібрані громадяне і громадянки на тій академії піднесені на дусі вертали домів, залишуючи в памяти гарний спомин 1-листопада. А чи всюди так врочисто святковано 1-ший листопад?? —

Українець.

Камінка Струмилова. Місто наше від довшого часу не таке, як усі. Коли другі орґанізуються, працюють та поступають вперід під оглядом культурним і освітним — то в нашім діються такі річи, про які не чути і в найтемніщім селі. І так розвелося тут таке злодійство, що просто вірити не хочеться. Крадуть не лиш в ночі, але і в білий день. Нехай якийнебудь господар приїде тільки на ярмарок, а не бережеться добре або відступить на хвилю від воза, то вже на ньому нічого не застане. Чи то буде мішок зі збіжем, чи бараболею, чи навіть кожух — ого, як водою змив. Намножилося того злодійства стільки, що аж лячно і не знати пощо люди платять податки, пощо поліція парадує по місті, коли і так ніхто не є безпечний перед крадіжю. Так само розпаношилося в нашій повітовій дірі і бандицтво. Дійшло до того, що ось недавно в неділю розпочали парібки бійку на ринку. Один другого вдарив, а той витягнув ніж і пігнався за ним. Тамтой вскочив до костела, гадав, що його ворог стримається перед дверми святині Божої — так ні. Розлючений противник з ножем в руці впав до костела і хоч правилося богослуження, кинувся на свою жертву і пять разів пробив його у плечі. Кров потекла по земли, люди почали втікати та ґвавтувати, а священик перестав правити. Бандиту, що називається Бербека, арештовано, але костел замкнули аж до нового посвячення. Та бються не тільки Мазури, але і наші і то головно по весіллях на селі. Зробилося таке, що ніхто не знає, чи завтра ще буде жити і чи буде ще мав, то що нині має. А поліція займається шуканнем „боювек“ та політикою, та нишпорить по усіх наших орґанізаціях замість того, щоб пильнувати здоровля і маєтку громадян. Живемо, мов в Азії. — Іван Щ.

Святе пов. Ярослав. Про наше село мабуть вже кождий чоловік з Перемищини і Ярославщини чув, а то длятого, що в ніякому селі не розкиринилося так кацапство, як в Святім. Кацапи, до яких належить більша половина села і яким дає провід наш „атец Грицик“, не тільки що самі підорґанізувалися, але й накидаються від якого часу на читальню „Просвіти“ та кооперативу, яку хочуть конечно підчинити свойому „Русскому Союзови“. Свідомих громадян Українців у нас мало — але ми готові на всяку жертву і тих двох установ, які прорубують нам шлях до кращої долі не дамо за ніяку ціну знищити. Наша читальня „Просвіти“ щоденно повна є людий, а ось недавно купили ми собі радіоапарат, на який усі зложилися і який стягає трохи не ціле село до домівки читальні. Це мабуть буде **перший радіоапарат в читальні в Галичині** і ми з цього приводу горді. Виділ наш видається нам просто батьками і під його проводом будемо ми працювати, як досі. Не боїмося того, що кацапи вибудували собі будинок читальні Качковського та що тижня майже скликають Загальні Збори кооперативи, щоб змінити її статут. Ми почуваємо силу у своїй зорганізованости і таких голосів, як от, що на Україні „даже пяди украинской земли нет“ не слухаємо. Віримо, що ідея, якій служимо вийде побідно з тієї боротьби, яку ведемо, а наші „кацапущі“ разом зі своїм о. Грициком та п. Борухом скоро зникнуть з лиця землі, так, як ті трійлисті грибки, що виростають у сльоту і які тільки воздух затроюють. — Член читальні.

Ячмін пов. Перемишляни. У нашому селі усе булоби добре, бо і селянство свідоме і читальня розвивається гарно, коли за почином п. Луцького відновлено у нас її після війни. Та ось сталося у нас таке диво, що прийнято до нашої кооперативи урядовця, якому платимо 50 зол. місячно, а який замість того, щоб працювати в селі в напрямі його культури та піднесення народньої свідомости, ширить большевизму заразу. Своїми „казанями“ відстрашив він свідомих громадян від кооперативи і вони її бойкотують. В той спосіб завдяки йому кооператива підупада, а ми за свої гроші маємо горога в селі. Взиваємо цього панка до поправи, инакше публично оголосимо його імя, а тоді вже не буде йому менше приємне. — Ячмінські громадяне.

З Польщі і про Польщу

Переговори з Литвою в Крулевцу, у яких брав участь Вальдемарас від сторони Литви і мін. Залескі зі сторони Польщі розбилися, так як усі попередні між тими сусідами. Скінчилося на тім, що списано стирти паперу і що Вальдемарас знов напсув крови усім польським політикам і ґазетярам. Переговори ці мали обговорити справу комунікації між Литвою та Польщею, а відбувалися длятого, що цього бажав собі Союз Народів. Показалося однаке, що скорше верблюд перейде через вухо ігли, як погодяться Литовці з Поляками і потакнуть їм забрання Вільна, як річ заборну. Вальдемарас ніби пристав на пропозицію Союзу Народів і на переговорах навіть схилявся нібито до згоди — але опісля почав крутити-вертіти — ну і переговори чорт взяв. А чому? Тому, що Союзу Народів мала навіть Литва не боїться, а Вальдемарас знаючи, що в нього нема сили змусити когонебудь до чого — кпить собі з тої спілки „сильних міра сего“. Навіть колиб Союз Народів позволив Польщі оружно покарати Литву — то з цього нічо не вийшлоб, бо замотуючись у війну з Литвою Польща замоталаби у війну з Німцем і большевиками.

Снофіскoвано!

У цілій Польщі проголошено „тиждень самовистарчальносці“, тобто тиждень бойкоту чужинецьких товарів, бо ті товари заважили дуже на польському буджеті торговельному. Ціла маса відозв та цілі сторінки преси та тисячі віч накликують Поляків, щоб ті купували тільки свої вироби. Все виглядає дуже гарно — але все буде, здається, „великою силою великих слів“ і хто зна, чи й кошти тої пропаґанди вернуться. — В неділю 11. ц. м. в цілій Польщі відбулися величезні паради та обходи десятиліття Польської держави. Відбув тодіж і сойм святочне засідання в присутности през. Мосціцкого та марш. Пілсудського. Українські, білоруські і німецькі посли, яко посли гноблених меншостей у тім засіданню участи не взяли і їх лавки в соймі світили пусткою. Цей бойкот послами найбільшого свята Польщі подіяв на деякі часописи, як червона плахта на индика. „Gazeta Poranna“ пише з тої нагоди:

„З уваги на культурність деяких „суверенів“ може й ліпше сталося (якби, що після збойкотували свято. — Ред.) Більше маємо певности, що піднеслих хвиль не замутять корчомні бурди і провокації (?) Десять літ не вистарчило, аби ті люди перестали ненавидіти „паньство“ і навчилися найпростішої льояльности. То значить, що в царині питання „народовосцьового“ стоїмо далеко в заді позад нашими панівними. Десятирічна застає часть людий в тім стані неґації духової (заперечення) держави, який ціхував бувшу початків. Тому той виступ належить оцінити поважно і витягнути відповідні внески.“

60-літний Ювилей Просвіти відсвяткуємо найкраще, коли всі ми „мало до велика“ станемо її членами. Тож спішіться зголошенням в члени, надплатіть вкладки і других пригадуйте.

Що чувати в світі?

Большевики мають таки поміж собою ворогів. Про них ми вже в попередних числах писали, а тепер хочемо широко познайомити читачів з тою справою. Вороги ці зовуться правою опозицією, для відріжнення від лівої, яка виступила була під проводом Троцького кілька місяців тому проти уряду і якої животіння закінчилося висланням всіх її провідників на Сибір. Теперішна опозиція повстала в комітеті партійнім в Москві, який є найважнійшим з усіх подібних комітетів. Як відомо, панує тепер у большевицькім раю тяжка господарська кріза. Большевиків бойкотує увесь світ у торговлі, а вони знова стараються з усіх сил стати самовистарчальними. Тимчасом промисл, при недостачі машин з заграниці, розвивається дуже пиняво, а машини, вироблювані большевицькими фабриками є тандитні і не мають збуту. Само собою зрозуміло, що машини малиб збут на селі, особливож рільничі, ба, алеж хтож купувати-ме їх? Кождого богатшого селянина, т. є такого, що мігби купити собі машину, уважають большевики „кулаком“, контрреволюціонером і ще Господь знає чим — ну, а бідний так собі на машину позволити не може. Тому лихови старалися большевики так зарадити, що творили гуртові господарства, звані „кол-госпи“, до яких бідніщі віддавали свою землю тай працю. Одначе ті господарства показались злим винаходом: одно, що селяне, які кохають свою скибу, були їм противні, а друге — провідники таких кол-госпів поневіряли людьми і поводилися з ними гірше, як дідичі і викликували обурення. Отже комітет московський виступив проти тих кол-госпів. Зажадав, щоби уряд перестав переслідувати богатих селян і щоб не робив ріжниці між бідними і богатими. Це зноваж видалося Сталінови буржуйським кличем і противорічностю комуністичній програмі і він виключив членів-опозиціоністів з комітету, назвавши їх зрадниками та роскольниками. Арештувати або вислати на Сибір членів опозиції збоявся, помимо того, що вони жадають від уряду навіть звороту дібр „кулакам“ та впровадження капіталу зза границі — бо та опозиція є сильна і за нею, самозрозуміло — стоїть увесь селянський народ. Казиться Сталін у безсилій злости, а невдоволення проти його зростає і зростає...

Німеччина радіє зі щасливого повороту „Цепеліна“. Та як ту не радіти? На повороті не то що нічо йому не сталося, але вітри, що йшли на схід, підганяли величезний той воздухоплав і він перебув дорогу з Америки до Німеччини за нецілі три добі, бо за 71 годин (до Америки летів 111 годин). Цепелін вилетів з Америки несподівано, так, що при його відлеті було присутних всього кілька ґазетярів. З дороги дав знати др. Екенер цілому світу за помічю бездротного телеґрафу, що в коморах його судна найдено одного подорожного, який їхав собі на „вовчий білєт“ т. є. не заплативши нічого. Усі часописи зацікавилися дуже тим пасажиром і всі думали, що він вліз у воздухоплав нікым не завважений — як звичайно. А тимчасом, як це пізніще показалося, той „вовчий“ подорожний був в порозумінню з американською ґазетярською спілкою Гирста принятий на „Цепелін“ за добрі гроші. Зробилося це длятого, щоб зробити славу для часописи. У Фрідріхсгафен, де причалив воздухоплав, дожидала його величезна маса Німців, а сам „Цепелін“ осів під звук кільканайцятьох орхестр, що грали німецький народний гимн. Тим разом др. Екенер приняв всього кількох пасажирів, тай ті заплатили солоні гроші за подорож понад океан. Др. Екенер мав заявити, що це вже останний раз він їздив своїм „Цепеліном“ і що він до сталої лучби Европи з Америкою не надається. До цього — після слів др. Екенера, треба й більших і швидших у леті воздухоплавів. Всеж таки „Цепелін“ зробив для Німеччини богато, бо розніс славу її техніки на увесь світ та підніс її повагу навіть в очах дотеперішних ворогів. І навіть польські ґазети, які на звук слова „Німець“ казяться, признають, що кращої реклями, як ота цепелінівська, не міг для Німеччини ніхто зробити.

Франція — так як ми заповідали це — пережила остру крізу ґабінету і тепер вона без міністрів. В наслідок признання великих сум для місіонарів у французьких кольоніях соціялісти, яким не подобалося таке попирання християнської релиґії, відкликали своїх чотирох міністрів з уряду, а то міністра освіти, справ внутрішних, кольоній і рільництва. Міністери ці зголосили своє виступлення, а вслід за тим цілий уряд Поанкарого завалився. Кажуть, що соціялістам не так ходило о гроші для місійних кольоній як о те, щоб Поанкаре уступив. Вони здавна мали на нього криве око і ждали тільки нагоди, щоб його викурити, бо він був їх партийним противником. Поанкаре мав за собою більшість в парляменті, але до нього о ратунок вдаватися він не

РОМАН ДМОХОВСЬКИЙ.

ЗА КАЛЬВАРІЮ.

Ви були коли на Кальварії?

Були? Ні.

Ну то шкода. Кальварія є то таже місце, що варта там бути тай варта оглядати усі ті дива, усі ті чудасії, що від них Пацлавська Кальварія біля Перемишля така славна. Побачите ту всілякі карузелі, гойданки, розличних музикантів а навіть кіно, в котрім висвітлюють образ, як Христос проганяє жидів з святині в Єрусалимі, котрі не шануючи святого місця зробили з неї місце торгу. Жиди втікають, гублять патинки а нарід придивляючись тому образови озлоблений кричить: „Бий Христе жида, бий!

Але ще скажу про кальварійську каву. Хто був на Кальварії і не пив того нектару, то раджу, як буде там колись, покоштувати. В первоядних ресторанах і каварнях такої кави не дістане. Кава кальварійська має вже усталену славу на цілу „Всходню Малопольську.“ Прошу тільки спробувати! Дальших див і чудасій не буду описувати, бо тоби заняло занадто богато місця.

Я як малий хлопець був з мамою на Кальварії і пригадую собі, як через сон, маленьку похилену стару церковцю, перед якою сидів старий слуга церковний і від переходячих прочан збирав жертви. Однак прочане до церкви не вступали, а всі ішли до костела Францішканів, служали польських проповідей і там шукали релиґійної потіхи. З наших священиків мало хто інтересувався Кальварією, а як хто з них сюди приїхав, то мусів силою факту сповняти свої чинности духовні в костелі і просити о гостину Францішканів, які жертвами нашого народа монастир свій украшали.

Від того часу, як я був на Кальварії, минуло вже з горою 50 літ і тепер дуже змінилося. Тепер стоїть на місци старої церковці гарна мурована церков, а теперішний парох і декан о. Йосиф Маринович, цей правдивий священик по чину Мельхіседека, горячий український патріот, в часі відпусту в серпни при помочі кількадесять священиків заспокоює потреби духові наших людий, яких тисячі ту сходиться. Приїзджає також кождого року і Преосвященний Владика з Перемишля, а наше Богослуження, яке відправляється на балюстраді церкви (бо сама церков не може помістити всіх прочан) робить велике вражіння на нашім народі, який очевидно не потребує іти до костела. Краси нашого Богослуження доповняє величавий селянський хор, який є також заслугою о. Мариновича, а котрого може позавидувати наша Катедральна церков в Перемишлі.

Крім прочан, які, ведені потребою душі, спішить з далеких сторін на Кальварію — ніде правди діти — і їде на Кальварію всіляка зволоч переброана за жебраків, калік на кулях, які нібн жебрають, а в дійсности є то обманці, які по сварці між собою стають нагло здорові на обі ноги і побиваються протезами аж до крови. Спішуть на Кальварію злодії і то, як кажу, злодії всяких катеґорій. Є тут коньокради, кешонковці і возохвати, а є між ними такі, що належать до всіх катеґорій і управляють всі ремесла. Про такого одного злодія хочу саме розповісти.

Я його не шукав ані він мене, а зійшлись ми случайно. Якби не людська свиня та не жандармерія, то хто знає, чи ми булиб коли зустрілись.

Я був судією в Яворові, як його до мене привели. А привели тому, що в селі Шклі у одного господаря жило собі два пацюки, господарева надія і хвальба. Але він, отой злодюга винюхав те. Свині не давали єму ні в день ходити ні в ночі спати, но і задумав вкрасти їх.

В темну листопадову ніч, в часі великої заверухи, закрався він до хліва і першому зкраю пацюкови всадив ніж в ребра. Пацюк заквичав диким голосом, господар з двома синами вискочив з хати і приловив злодія в хліві. Найперше помняли єму добре боки, висмарували всю пику свинячою кровю і завели на постерунок. Жандармерія зробила донесення і привела збитого злодія до суду.

Я провадив доходження.

Перш всего казав я його вимити, бо був таки обазґраний свинячою кровю, що гидко було на нього глянути. А коли вишурували його і сяк так прибрали, привели його до моєї манцелярії.

— Як називаєтеся?

— Я Іван Цяпало.

Опісля запитав я єго кілько літ має, якого є обряду і чим займається...

А врешті питаю:

— Були ви коли карані?

— Так, був... Сім літ сидів за крадіж коний, а вже не памятаю кілько разів по пару місяців за крадіж, а два і пів року за Кальварію.

— Що це значить за Кальварію? — питаю. — Чейже люди ходять на Кальварію молитися і за те нікого не карають, хиба ви на Кальварії когось обікрали?

— Ні, я на Кальварії не крав.

— Ну, а щож це значить: за Кальварію?...

— Е, прошу пана сендзього, то богато розповідати, а мало слухати,

А коли я на него напирав, що мушу записати параґраф, за який був караний, почав Цяпало так розповідати:

Коли я у Львові в Бриґідках відсидів 7 літ і мене випустили, дали мені на руку 270 ринських, які заробив я, ходячи з арештантами на роботу. Мене викупали, обголили но і я пішов до хати.

Хотіло лихо, що мусів я переходити через площу св. Юра. Саме тоді побачив я на площі богато людий: сиділи, стояли, лежали, деякі їли, а деякі спали.

— Гей люди добрі, питаю, а ви куди так зібрались?

— На Кальварію — кажуть.

Чув я нераз за ту Кальварію, та так мене скортіло піти туди, що гинь, і я рішився з тими людьми піти.

В тім вийшов з подвіря св. Юра жидок-ганделес, який ніс на руці ліверенду і якийсь плащ. Приступив до мене тай каже: Купіть собі, пане ґаздо, тую ліверенду тай той плащ.

Тота ліверенда була з синіми обшивками і дуже мені подобалась. Зачав я торгуватися і по довшім торгованю заплатив 25 ринських, а жидище додав мені еще десять обшивок, таких, як то ксьондзи носять.

Коли ми вже були недалеко Кальварії, я відійшов в ліс, перебрався в ліверенду, заложив білу обшивку, закинув на себе плащ і пішов до костела.

По дорозі люди мені кланялися, поздоровляли, а навіть в руку цілували. Надїхали якісь два еґомості фірою тай також ґречно мені вклонилися. Певно тоті сині обшивки казали їм догадуватися, що я якийсь старший між ксьондзами. Прийшов я до костела, побачив порожну сповідальницю, вліз до неї, заложив на себе то, що ксьондзи на себе закладають і зачав сповідати. А бігме кажу пану сендзьому, що до нікого так люди не пхалися, як до мене.

— Ви і покуту завдавали? — кажу до Івана Цяпали.

— Ну чому ні, як сповідь то мусить бути і покута. Але кажу пану сендзьому, що наші хлопи то великі грішники, що то для него за покута змовити десять разів Отче наш і Богородице. Я таку покуту завдавав: Видиш — кажу — чоловіче, ти страшно образив Господа Бога своїми гріхами, я буду ту на другий рік сидіти і ти маєш за покуту принести в мішку 20 або 30 або 40 кґ. каміння на Кальварію. А одного драба, що підпалив сусіда і згоріло 17 хат, то я йому казав 75 кґ. каміння принести.

— Довго ви так сповідали?

— А таки довго. Аж через два дни, а заробив за той час 200 ринських, які люди мені складали на Службу Божу. На третій день клякнув коло моєї сповідальниці дозорця з Бриґідок, Стефан Березюк. Як він мене через ґратку зобачив та відразу: — Йой а ти Цяпало, коли ксьондзом зістав? Я йому кажу, що я не є ніякий Цяпало, що він помиляється, бо я ксьондз, а він далі до мене: А ти, злодію, таж ти недавно виліз з кріміналу і вже сюди заліз?

Вилетів як опарений з костела і пішов. Я, мається розуміти, втікати не міг і не хотів собі встиду робити, бо людий коло сповідальниці було дуже богато. За малу хвилю приходить монах з жандармом, сказав щось до мене незрозумілою мовою а врешті жандарм приказав, щоби я з ним ішов. Як бефель то бефель. І я мусів вийти з костела. Тут мені гроші відібрали, ліверенду також, а за той цілий інтерес всунули мені в Перемишлі 2 і пів року кріміналу.

Тогди вже міг я до протоколу записати параґраф і от таке оповів мені Цяпало про свої кальварійські подвиги.

Громадяне! Чи Ви вже зложили жертву на ВСЕНАРОДНИЙ ДАР УКРАЇНСЬКИМ ІНВАЛІДАМ? Складайте негайно! Вашої помочи чекають негайно вірні сини Українського Народу!

хотів І як тільки соціялісти-міністри під натиском своїх однодумців, що зібралися на конґресі в Анжер, уступили — він також уступив. Значить, Франція є тепер без міністрів, а ціле уступлення повстало з причин релігійно-партийних. Тепер говориться у Франції про новий склад міністеріяльного ґабінету. На чолі його мавби стояти або дотеперішний міністер справ заграничних Бріян, або таки далі Поанкаре, тількиж до праці дібравби він собі нових товаришів. А що Поанкаре має кращі вигляди на нового премієра міністрів, про це свідчить факт, що на саму вістку про його уступлення франк (гріш) відразу на світових ринках почав спадати у своїй вартости і підскочив знов щойно тоді, як часописи заговорили про можливість його повороту на уряд премієра. З того виходилоб, що світ має довіря до нього — а Франція з тим рахуватися мусить.

Італія розпічне в тих днях семий рік фашистівської револю̣ції. З тої нагоди видав Муссоліні відозву до фашистів в якій вичислив усі отеперішні праці свойого уряду. „Викінчено 566 робіт дорогових, 399 водних, 65 рільних, 63 в области маринарки, 79 з обсягу здоросля, 360 ріжних робіт, вибудовано 371 публичних і 337 шкільних будинків. Те просте вичислення змусить краще ніж що иншого ворожі голоси в краю і заграницею замовчати. Поза тими цифрами є праця, гроші, життя і добробут італійського народу!“ — пише він. Одночасно скликав той диктатор чорних сорочок величезний зїзд хліборобів до Риму, на який прибуло 63 тисячів членів рільничих товариств. До них виголосив Муссоліні довшу промову, в якій сказав, що найважніщим завданням теперішньої Італії — це розбудова господарки. У тім краю, як відомо, нема зовсім вугля і це перешкаджає розвиткови промислу тай збіжа родиться менше, як потрібно Італії. Муссоліні хоче в той спосіб запобігти тим двом лихам, що промисл задумує зелектризувати, а потрібну скількість збіжа хоче вимогти через примусове оброблення неужитків (спеціяльним законом) та вихіснування збіч гірських, реґулюючи гірські потоки і залісни̣ючи всі гори. І тому скликав усіх свідомих хліборобів, щоб з ними поговорити в тій справі. Треба сподіватися, що і ці два великі діла при єдности, карности і здоровому духови Італійців та під вмілою рукою Муссоліньогo удадуться так, як досі удалося все, що задумував той чоловік.

В Америці скінчилися вибори президента і Герберт Гувер вийшов з них з такою побідою, якої і сам не сподівився. На всіх 531 виборців (їх вибирає кождий стейт в такому числі, як послів і сенаторів) одержала партія републиканців 444 мандати а партія демократична 87. Тим то Гувер вже є якби президентом, бо виборці-републиканці усі віддадуть голос на нього. Як пишуть американські часописи, то Гуверови допомогли в першу чергу жінки, які є противниками алькоголю і длятого тільки голосували на нього та протестанти, які підозрівали Смідза, кандидата демократів, що він зробивби Америку зависимою від папи і Риму. Смідз отже перепав і то навіть у окрузі Ню-Йорку, де є від кількох літ ґубернатором його столиці. Побіда Гувера врешттою була майже певна, бо цей надзвичайно здібний чоловік вславився своєю господаркою, будучи від 1922 р. міністром харчування а опісля міністром торговлі, а окрім цього ціла Европа вдячна йому за поміч в найгірших часах. Гувер, який був уважаний правою рукою Куліджа, буде мабуть продовжувати його політику. Це значить: здалека від Ліґи Народів, не мішатися до Европи, стягати довги без церемонії та зброїти Америку. Від марта 1929 р. він обнявби своє становище.

Югославія Господь знає коли дочекається спокійних часів. Боротьба між урядом, а хлопсько-демократичною партією і Хорватами ані на хвилю не притихає. Одні затялися — а другі ще гірше. Міністер Савініч пробував погодити обі розярені сторони, але це йому, так як і всім його попередникам, не вдалося. Урядові партії годяться вже і на нові вибори і на зміну конституції і просять тільки Хорватів, щоб ті зачекали з виборами до весни та сказали, в якому напрямі хочуть змінити конституції — а Хорвати у відповідь заявили, що не відступлять від своїх бажань і що аж тоді будуть говорити з урядом, як в ньому найдуться їх представники. Ухвала хлопсько-демократичної партії постановила, що та партія навіть не буде говорити з урядом від тепер, а її провідник Прібіцевіч сказав ґазетярам, що від тепер зачнеться між його прихильниками а урядом така боротьба, якої історія ще не знає і якої у світі ще не було. Після нього — то партія хлопсько-демократична доти не заперестане боротьби, доки в її руках не опиниться уряд. По тих словах видно, що Хорвати ще скоро не думають зложити збруї у боротьбі за свої права.

Румунський ґабінет міністрів пішов — як то кажуть — до маґазину на склад. Братіяну, дотеперішний премієр, який зі своїми побратимами Тітулеску, Авереску і Анджелеску добре дався в знаки своїм собраттям-Циганам (так, що хлопська партія з Манію на чолі відкололася від уряду), а ще більше меншостям т. є Українцям і Німцям, примушений був під натиском Ради Реґенційної уступити. Не хотів він, дуже не хотів злізти з премієрського крісла, викручувався то тим, що не покінчив справи позички в Німеччині, то знов тим, що ще не уреґулював справ нац. меншостей — але як притисли — пішов. Румунія мов лекше віддітхнула, бо ще таких міністрів, як тепер, не мала. І ворогів собі наробила за їх міністрування і славу за границею втратила і бандитів в ній наплодилося — аж кишить. Тепер поручено буде мабуть скликати нове міністерство „блудному синови“ Манію, значить, хлопська партія булаб горою, ну і почалобися инше життя в тій країні, яку уся культурна Европа називає „маґазином шахраїв та обманців“.

Мадяри хочуть мати короля. Президент міністрів, ґр. Бетлєн виразно домагається зміни конституції у тому напрямі і хто знає, чи незабаром не будемо свідками відродження ще одного королівства в Европі. Зрештою не дуже дивне воно: Мадярська держава ще й тепер називається „Королівство Угорщини“ і хоча не має вона короля, то теперішний намісник Горти є готов кождої хвилі передати свій уряд в його руки, а усі майже Мадяри хочуть таки бачити когось на свойому престолі. На перешкоді введення королівства стоїть тільки договір в Тріянон, в якому Мадяри заявили, що є републикою — ну, але ми вже богато разів бачили, як то всякі договори і навіть сам Версальський пакт йде в дубину. Нарід за королем — про те нема що казати і розходиться тільки о те, хто мавби бути ним. Бо кандидатів є двох: син цісаря Карла — Отто та далекий його свояк архикнязь Альбрехт. Оба кандидати є однаково сильні і мають і той і той за собою богато прихильників. Архикнязя Оттона хоче одна часть Мадярів задля цього, що він є з дому Габсбурґів, а той рід довгі-довгі століття панував на Угорщині. Та на його кандидатуру дивиться криво Анґлія, Франція і Італія, бо побоюються, що він, син Карла, схоче ще й по австрійську корону сягнути — а це булоб не на руку їм, якби на руїнах Австрії знов щось таке подібне до неї виросло. І тому кажуть вони Мадярам: „Як вже ви так дуже хочете мати короля, то беріть архикнязя Альбрехта“. Того Альбрехта попирає і знаний король ґазет Ретемер, що свого часу Мадярам богато прислужився і частина Мадярів, яка бажає собі добрих взаємин з Румунією. Як відомо, то між нею а Мадярами істнує здавна сварка о Семигород. А якби королем став архикнязь Альбрехт, то ця справа далаб легко заладитися, бо він нежонатий а румунська княгиня Іліяна шукає якраз мужа. Хто остаточно засяде на мадярськім престолі — не можна наперід знати.

Всячина.

Порадня протисухітнича Польського Гіґієнічного Т-ва в Перемишлі є відкрита від год. 3 до 4 попол. в будинку Мійської Пожарної Сторожі в Перемишлі, ул. Яґайлонська що дня за виїмком неділь і свят.

Через нашу адміністрацію зложили: *Громадяне Малкович* (зб. А. Курдидик) з нагоди листопадового свята 3·75 зл., *Тво. Молода Громада* на листопадових сходинах 4 зл. і *Микола Ноґа* з Франції 10 ф. на Інвалідів. *Вп. Марійка Фісівна* збірка на забаві на „Рідну Школу“ 2·75 зл.

Загальні Збори Т-ва „Боян“ в Перемишлі відбудуться в пятницю 17/XI. о год. 6—7 веч. в домівці Музич. Інст.

ПЕРЕМИСЬКІ КІНОТЕАТРИ
від 18—25 ц. м.:

РЕДУТА: **Тарас Шевченко** — історична драма в 12 діях.

ПОЛЬОНІЯ: **В вогні життя** — американська бурлива драма. **Здичіла** (Dzikuska) після повісти Зарзицкої.

ОЛІМПІЯ: **Moulin Rouge** — драма розховстаного Парижа з Ольгою Чеховою. **Підземні люди** — архифільм з життя Ню-Йорку.

✠

Мальвина з Купевичів
жена
о. Анатоля Кордасевича
в Лісковатім, принявши св. Тайни, по короткій і тяжкій слабости упокоїлася дня 6. листопада ц. р. по 80 р. своїм праведнім і многодільнім життю. Вічная Їй Память. Похорон відбувся дня 9. листопада 1928.

Господарський кутик.

Чим стелити? Сьогорічний брак паші для товару вже від тепер дається відчувати. Сіна зібрано мало й лихого, конюшина не дописала і господарі будуть примушені уживати солому на пашу. Треба буде отже ограничитися у стеленню соломою, а що з другої сторони кожде господарство вимагає доброго навозу і підстілки для худоби в зимі — то ми подаємо декілька рад, якби то найощадніще та чим найкраще в тім випадку заступити солому. Найбільше ощаджується підстілки, коли солому потяти на довгу січку і тим щойно стелити. В той спосіб посічена солома всякає у себе 2 рази більше гноївки, як довга, а обірник з такої підстілки незвичайно вигідно розтрясати по полі тай лекше приорювати. А треба знати, що добре приораний навіз приносить подвійний хосен, бо тоді не парує з нього амоняк, ота найважніща субстанція навозу і що окопові ростини, як буряки та бараболі, вимагають передовсім рівномірного розложення навозу. Під худобу добре є також стелити сухим торфом. Торф о стільки кращий від соломи, що коли 100 клґ. солома всякає у себе 240 клґ. води, то 100 клґ. торфу втягає її у себе 600 до 700 клґ. Під коня належить стелити денно 4, під корову 3, а під безрогу 1 клґ. торфу. У кого з господарів є зруб або свій лісок, то з нього також можна мати добру користь. В тім випадку сухі шпильки чатиння та мох можуть віддати велику прислугу, тимбільше, що і навіз з них є богатий в фосфор і потас і тим самим для поля дуже пригожий. В остаточному разі можна стелити під товар гиблівками та трачинням. Тількиж треба тямити, що в трачинню є богато шкідливих частий для ростин і навіз з нього мусівби добре перегнити, заки ним погноялобся поле.

РАДІО.

За останніх 100 літ світ так змінився, що колиб хтось з наших предків встав з гробу, то не пізнавби цего світа. Бо от нині вже за мало людям їхати поспішними поїздами — вони літаками буяють попід хмари, гейби птахи. Нині можна телефоном розмовляти з особою, яка від нас віддалена на тисячі миль. Всякого рода машини улекшили працю чоловікови так, що одна машина заступає сотки ба й тисячі людських рук. Та з тих всіх винаходів найбільший подив будить „радіо“.

Кілька літ тому, італійський учений Марконі зробив відкриття, що без дротів і без ніяких проводів можна людську мову при помочи електричности пересилати на найдальше віддалені кінці світа. То відкриття розповсюднилося дуже скоро в цілім світі і от нині хтось сидить собі у Львові при вечері у своїй хаті, та слухає опери, яку грають в Берліні або прислухуєсь промовам послів в анґлійськім парляменті і тд.

В кождім більшім місті істнують т. зв. „надавчі стації радіові“, які висилають у світ електричні филі, а з ними музику, спів, казання, відчити і тд. Електричні филі розходяться з електричною скорістю у всіх напрямах. Перешкоди для тих филь нема, бо ні стіни мурованих будинків, ні дерево, ні скло і тд. не можуть спинити тих филь. А є вони в кождім місці, тільки людське око не може їх бачити. Але можна ті филі зловити, як тільки хто має відповідний прилад т. зв. „відборчий апарат радіовий“.

Подібно як звук людської мови може бути зловлений через орґан слуху — людське вухо, так також для радіових филь мусять бути зроблене таке вухо — відборчий апарат. В такім апараті филі перекавують такі звуки, які були надані на надавчій радіовій стації.

Радіо є неоціненим винаходом, бо віддає людям великі услуги. В найглухійшім закутку чоловік зближається до світа, до культури. Тому то в кождім німецькім чи анґлійськім селі кождий середно заможний селянин має радіо і користає з него в вільній хвилі. В неділю слухає він казання славних проповідників, концертів, відчитів і промов про господарські справи. З радіо довідуєтьсл про ціни збіжа, худоби, господарських приладів і тд.

Такий апарат коштує 300—500 зл. Тому годі нині кождому мати його в хаті. Але за те кожда читальня повинна постаратись о такий апарат зі складок, з доходів з аматорських вистав, забав і тд. Такий апарат злучить читальню з широким світом, а що найважнище — буде громадити в читальні господарів, господинь і молодіж. Такі зібрання можна буде використати для инших цілей. По укінченім концерті або відчиті через радіо, зібрані люди можуть обговорити неодну важну для села справу.

Радіо збудить до життя дрімаючі читальні і вони стягнуть до себе навіть найбільше байдужних. Тому виділи читалень нехай стараються знайти фонди, щоб як найскорше наставити в своїй домівці такий апарат. — Клим.

Новинки

ДОБРОДІЙ ЧИ БОЖЕВІЛЬНИЙ. Оноді у Відні заїхав під будинок, де виплачувано безробітним допомогу, якийсь чоловік самоходом та почав розкидати гроші. Довкола нього зібралася така маса людий, що поліція мусіла зробити порядок і того добродія арештувала. Як показалося на поліції, чоловік цей був колись актором в театрі, а опісля через довгий час був без праці. Колиж до того й дочка, яку дуже кохав, померла — попав він у такий розстрій нервовий, що збожеволів. Далекі своячки прислали йому якось пару тисяч шілінґів, щоб він отворив собі склеп або що — а Опіц (так називався той чоловяга) постановив ті гроші роздати між таких, як він, безробітних. Поліції вдалося ще вратувати з великої суми всього 950 шілінґів — а Опіца віддано до шпиталю.

З ВЕЛИКОМІЙСЬКОГО БАГНА. Про це, яка страшна гвиль моральна точить великі міста свідчить такий факт: У Варшаві повісився шевський майстер Зайонц. Слідство виказало, що Зайонц перед кільвома літами, не маючи дітий, прийняв за свою 9-літну Галину Калінувну. Дівчину дав він до шкіл, а коли незабаром жінка його померла, Зайонц забрав прибрану дочку до хати. Зразу жилося їм, як Бог приказав, та від якогось часу сусіди почали перешіптувати собі на вухо, що Зайонц живе з дочкою як з жінкою. Перечувши ті сплетні, Заяць так перейнився ними, що повісився. Опісля стверджено, що усі сплетні не то що були правдиві, але 15-літна Галина швидко зістане матірю...

МИШ ПРИЧИНОЮ СМЕРТИ. Робітник Басінський накладав у фільварку Янково недалеко Познаня снопи до парової молотільні. Нараз почув на плечах миш. Басінський хотів її стрясти, ворохнувся а в тій хвилі попав необережно ногою в отвір молотільні. Трйби вхопили ногу і вирвали її аж по ребра. Нещасний робітник вмер по дорозі до шпиталю. Добре то кажуть, що чоловік не знає, від чого вмре.

8-ЛІТНИЙ ГЕРОЙ. Над берегом ріки Камениці коло Нового Санча бавилися діти. Одно з них, 3-літна Ґеня Рогожінська, підійшла над сам беріг і впала в воду. На її крик надбіг 8-літний Осип Косецький, кинувся у хвилі ріки і по довгих трудах вдалося йому вирятувати дитину, яка була вже близько смерти. Герой виросте з такого хлопчини!

МЕДВІДЬ НА ВУЛИЦІ. В місті Ліон у Франції вирвався оноді з клітки цирку білий медвідь і побіг вулицями. Між прохожими настав переполох. Одного чоловіка, який не вспів втічи, медвідь заґратував. Опісля кинувся на самохід, що в тій хвилі надіхав. Шофер вправді пустив мотор на цілу силу, але медвідь зміг ще вискочити на віз і щойно заалярмована поліція застрілила непрошеного пасажира самоходу.

ЯК ХІНЦІ КАРАЮТЬ ЗА ЗРАДУ СУПРУЖУ? По світі всіляко буває. Є ріжні народу і ріжно доходять зраджені мужі своєї кривди. У нас пр. зраджений муж викликує ворога на поєдинок, а на селі полагоджує справу простим параґрафом: колом по голові. Американці є практичнійші: вони від любка жінки жадають тільки грошевої заплати. Та здається найостріше карають коханків своїх жінок Хінці. Вони як злапають якого чоловіка біля своєї жінки, то кажуть йому малювати свої двері білою фарбою. Нещасний коханець малює, а люди з цілого села дивляться і сміються. Цікаво, кілько то в нас булоб білих дверий якби був таки звичай?

НОВИЙ СПОСІБ МАНТІЙСЬКИЙ. До Катерини Бірек в Млодавка коло Лімановової, яка мала мужа в Америці, зголосилася якась жінка і сказала їй, що муж її вернув з Америки, але його заарештували в Кракові і треба 450 зол. на його викуп. Добра жінка позичила гроший і поїхала до Кракова. Там віддала їх незнайомій, яка казала, що йде викуплювати мужа і сама стала ждати на нього. По кількох годинах дізналася щойно, що впала жертвою дурисвітки.

ГАЛЬО? ХТО НА МАРСІ? Цілий світ зацікавився незвичайно дивним явищем: Оце радіовідборчі стації в Норвеґії, Швеції і Голяндії занотували якісь незрозумілі депеші, ніби вислані дорогою радіотелеґрафу з планети Марса або Венери. Учені ломлять собі голови над тим, щоб їх відчитати і одні кажуть, що це Марсіяне телеґрафують до нас, другі, що то хвилі електричні відбиваються від чогось в просторі всесвіту і вертають, як відгомін. Трохи терпливости — і хто знає, чи не почнеться комунікація з планетами. Чекаймо!

КІНЬ ПЯНИЙ — ФІРМАН НІ. Неодному доводилося бачити противну річ, але був і такий факт, як оце пишемо, і то в сухій Америці. Іменно урядник т-ва охорони звірят в Ню-Йорку завважив, що кінь одного фіякра іде не так, як другі людські коні. Приступив до нього — ба, чує — а від шкапи горівкою „пахне“. Фірмана затягнено на поліцію і ту признався він, що дав коневи горівки, аби його трохи підбадьорити. Та таке оправдання було не вистарчаюче. Фірмана, який є Поляком і називається Юзеф Міхоцкі, засуджено на 10 долярів кари. Як бачимо, в Америці і кінь не може випити собі чарочки горівки! Сухий край!

ЧИ БУДЕ ЦЬОМУ КОНЕЦЬ. Здається, що пожежі у нас ніколи не переведуться. Цього тижня, так як і кождого доносять нам про такі свіжі вогні: В Плавучі пов. Бережани з невідомої причини вибух пожар на обійстю начальника громади Грушецького. Вогонь перенісся на будинки Марії Турчин і вони згоріли зовсім. — На подвірю Анни Кузьмин в Ласівцях біля Бродів вибух вогонь. Від нього згоріла хата і усе збіже та спеклася 5-літна дочка Кузьминської, яка підпалила якраз хату, а пізніще, як та загорілася, сховалася під „бамбетель“ перед карою. Зпід згарищ витягнено тільки звуглені кости. — Хтось підпалив дідичови Надоховському в Задарові стирту, у якій находилося 170 кіп збіжа. Поліція підпаляча досі не найшла. — В Монастирі пов. Ярослав позіставлені без опіки діти вдови Квєцінскої підпалили власну хату. Вітер переніс вогонь на сусідні будинки і від цього згоріло 6 хат та дві стодоли. Начислюють шкоди на на 17 тисяч зол. — У Феліксівці пов. Радехів якийсь незвісний підпаляч підпалив аж двічі Осипа Язільницького. Перший пожар сусіди вгасили, але другий раз хати, підпаленої нараз з кількох боків, вратувати не вдалося. — Вороги Павла Грубля з Неслухова коло Камінки Струм. підложили вогонь під його стодолу, повну збіжа. Стодола згоріла зовсім.

БАРАБОЛИНЕ ЩАСТЯ. Остров Пенерісса, найбільший з ґрупи Канарийських островів, є знаний з того у цілому світі, що на ньому удаються найкраще бараболі. Цей островв має просто бараболине щастя. Погода і підсоння на ньому таке чудове, що в горах садять до року чотири рази бульбу і чотири рази копають її. А в нас раз всього — правда — тай ті як орішки...

КРОВАВИЙ СТАВ. На ставі Оберкірнах в Німеччині можна час до часу завважати дивне явище, іменно вода стає червоною, як кров. Учені переконалися, що цю закраску надають воді недоглядні оком міліони сотворінь, що мають у свойому тілі червону фарбу. Задля неї то виглядає иноді став гейби кровю налляний.

САРАНЧА В ГРЕЦІЇ. Нещасливу Грецію після землетрусу і страшної хороби данґа навістило нове нещастя. На полях появилася така маса саранчі, що рільники не можуть собі дати з нею ради. Міністерство рільництва задумує навіть в цілі винищення тої язви спровадити з Єгипту один рід великої саранчі, яка живиться тою, що напастує Грецію. Чи таке вибивання клина клином поможе і чи єгипетська саранча, поївши своїх фаміліянтів, не забереться до грецьких збіж — побачимо.

ПАРУБОЦЬКІ ЖАРТИ. Одинайцять парубків з села Дубника пов. Бучач напало на місцевого склепаря Линського і ні з того ні цього почали таку „забаву“, що поломили цілу обстанову, повибивали вікна і зіпсували богато товару в крамниці. Та поліція їх прилапала. Дожидають вони розправи в Монастериськах.

ДВА МОРДИ БІСНУВАТИХ. В селі Смиди коло Ковля збожеволів нагло Юліян Мізивець і в нападі шалу зарубав сокирою 7 осіб а 5 покалічив. Подібний випадок мав місце і під Лодзею в селі Дружбіце. Тамтейший мешканець Степан Кремзель одурів нагло і вбив свою рідну маму. Обох божевільних прилапала поліція.

ВИПАЛА З ЛІТАКА. 22-літна учителька Кляра Ґербер виїхала з пор. летунства Маєргофом у Швайцарії літаком на прогульку. Ґербервна була привязана ременем до сидження, але підчас лету вона розвязалася і станула, щоб краще роздивити околицю. Пор. Маєргоф занятий був увесь час мотором і коли щойно по добрій хвилі оглянувся — побачив, що місце, де була його товаришка, пусте. Випала десь по дорозі.

ВІЙТІВСЬКІ СИНКИ. В Молодовичах відбувалася забава, яку улаштовувала чит. „Просвіти“ в домівці Гриця Гринишного. Синок „пана вуйця“ Парло Сенчишин, який не любить Українців і почуває себе тільки „русским“ хотів перешкодити забаві і нападаючи побив враз зі своїм „братчиком“ Петром господаря Петра Гринишного і Михайла Чубру. Війтівський синок гуляє собі далі — бо чейже „пан вуйце“ і постерунок — одна рука.

ВОРОГИ БАРАБОЛІ. Бараболя, без якої, здається — не можна у нас і один день обійтися, має все таки ще між людьми ворогів. І може ніхто й не повірить у те, що Альбанці ні її не управляють, ні не хочуть завести у себе тої пожиточноїростини. Уряд вже кілька разів попирав акцію саджения бараболь — та дикі Альбанці, що живуть з випасу худоби і розбишацтва, відпекуються від неї руками і ногами. Нагадує це ті часи 300 літ тому, коли то бараболі ще не знали і коли то також так боялися її, як чорт свяченої води. Ну, але це було тому триста літ!

ТАЙНА ПРИРОДИ. У Франції живе купець Філярд, яким зацікавився увесь науковий світ. Сам купець не такий ще цікавий для учених, як його права рука. Вона посідає таку якусь дивну силу, що як возьме мясо і подержить в ній — то воно тратить запах і смак та стає твердою плиткою, а овочі і то навіть такі сочвсті, як цитрина, замінюються в сухі камінці в його долоні. Малі звірята, пр. миши, жаби, риби і пташки, яких Філярд подержить в кулаці, гинуть і замінюються в скаменілі шкаралупки. Дивні ті свої явища показував Філярд навіть при комісії учених і вони ясно сказали, що він обманцем не є, тільки посідає якусь таку силу, про яку ще люди не знають нічо. Цікаво, що в лівій руці Філярда тої сили нема.

І ТОМУ ДІСТАЛОСЯ. Постерунковий Оржеховський з Любіня пов. Городок Ягайл. зробився дуже „урждовим“ і шукав по селі за крісами. Обурило це місцевих парубків і вони напали на Оржеховського та потурбували йому боки. В обороні своєї особи постерунковий вистрілив і ранив тяжко парубка Гната Крупу.

МІЛІЯРДИ НА КРАСУ. Урядова статистика Америки виказує, що там річно на самі косметики, т. є. на пудер, перфуми і шмінки видають жінки страшну суму: міліярд вісімсот двайцять два тисячі долярів. Одночасно видатки на військо виносять в році 680 міліонів долярів, значить три рази менше коштує воно державу — ніж жінок причепурення. Страшні вороги кишені оті жінки...

БОМБА ДЛЯ БАТЬКА. Володислав Франчак, каменяр у Кракові вихідчив кілька літ тому гольтіпакусина. Син пішов служити до війська, а оноді Франчак одержав пакунок від нього. Коли почав розпаковувати його — вибухла нагло в ньому бомба і покалічила нещасного батька так, що мусіли відвезти його до шпиталю, а цілу хатню обстановку знищила геть. В той спосіб хотів син помститися на батьку.

ЧЕРЕЗ МУРАВЛІВ. В Новім Мексику удалося ученим в той спосіб винайти залізну руду: Вони завважили, що муравлища, оті купини, що в нас по городах, будують в їх краю муравлі з землі, яку видобувають зі значної глубини. Учені збурили одно таке муравлище і розслідили його будівельний матеріял. Показалося, що він був з руд залізних, які вже потім легко відкрили.

КРІВАВЕ ВЕСІЛЛЯ. В Жовтанцях пов. Жовква почали пяні парубки між собою бійку на весіллю. В часі тої бійки Захарко Цюник почастував свого товариша Миколу Головка двічі ножем в груди. Головка згинув по кількох мінутах. Гарне закінчення весілля!

СУСІДСЬКА ГОСТИННІСТЬ. Часопись „Дзєннік львовскі“ обурюється дуже на „ґуралів“ в Закопаного. Як подає той щоденник, то „ґурале“ підчас побуту президента в Закопанім не тільки казали собі заплатити за виступ перед ним у делеґації, але ні один з них не завісив на хаті народного прапора підчас побуту президента в їх місті. „Єсцесьме без тен пшиязд на хоронґве не заробілі“ — казали вони, коли домагався від них комітет прикрашення хат. А тепер читайте допись з Війська у попереднім числі.

І ТАМ ТРЕБА ІСПИТУ. Комуністична партія большевицька зарядила, що усі, що хочуть вступати до її рядів, мусять перейти відповідний іспит. Підчас нього питають найбільше про значіння отих ріжних назв, як нап, комнарфін, цик і про тим подібні чудасії. Іспит цей зложити дуже важко і богато кандидатів до партії перепадає тільки через те, що їх голови не тримаються оті всякі цики, коми і фіни.

КАЛІЦТВО. Нам донесено з Голіградів пов. Заліщики про нещасливий випадок, який приключився там Іванови Яловіцькому. Цей господар задумав при помочи пороху розсадити скалу, яка заваджала йому на полі. При тій праці поступив так необережно, що порох вибух за скоро, а Яловіцькому і його синови, який був в тім часі коло батька, кусники каміння покалічили руки і лице. Обох відвезено до шпиталю.

ДО ЧОГО ДОВОДИТЬ ГОРІВКА. У Діссельдорфі в Німеччині звилося кілька скажених псів. Щоби охоронити мешканців міста від їх зубів, вибралася поліція на лови нічю і усіх стрічних собак стріляла. Патрулі поліції зайшли аж на передмістя. Нараз з рова почули вони невиразний голос. Думаючи, що то скажений пес, поліція почала те місце обстрілювати. По кількох хвилях, коли голос втих, поліція підійшла до того місця і щож побачила? Оце в рові лежав забитий їх кулями пяний чоловік. Він називався Фрідріх Ельке, а через горівку лишив жінку і троє дітий сиротами і сам пішов з того світа.

Видавець і відвічальний редактор: Осип Сенечко.
З друкарні Кнолєра і Сина в Перемишлі.